

Tämän raportoinnin lisäksi yliopisto toimittaa erikseen Katsauksen vuoteen 2021. Tilinpäätös toimitetaan sen tultua hyväksytyksi yliopistokollegiossa.

1. Kohti vuoden 2030 tavoitetilaa

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja yliopisto ovat yliopistolain (558/2009) 48 §:n 1 momentin nojalla sopineet yliopiston toiminnalle asetettavista tavoitteista. Sopimuksessa asetetut tavoitteet on johdettu hallitusohjelmasta, hallituksen toimintasuunnitelmasta, korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visiosta 2030 sekä korkeakoulun strategiasta.

Korkeakoulut luovat edellytyksiä sivistyksen, kestävän kasvun ja hyvinvoinnin sekä Suomen kilpailukyvyyn vahvistamiselle. Ne tuottavat yhteiskuntaa kehittävää uutta tietoa ja osaamista.

Globalisaatio ja rajat ylittävä kilpailu osaamisesta ja osaajista sekä tieteen ja teknologian kehitys yhdistettynä työn murrokseen aiheuttavat korkeakouluissa tarpeen arvioida ja suunnata toimintaa uudelleen. Toiminnan lähtökohtia ovat uusin käytettävissä oleva tieto, kestävä kehitys, kansainvälisyys ja globaali vastuu. Yhteiskunnan eheys ja vahva demokratia edellyttävät korkeakouluilta vastuullista vaikuttamista.

Korkeakoulut ovat aktiivisia globaaleissa edelläkävijäverkostoissa, jotka auttavat ratkaisemaan ihmiskunnan haasteita. Monialainen yhteistyö ja avoimet toimintatavat ovat tutkimuksen, koulutuksen ja innovaatio toiminnan keskeisiä voimavaroja. Korkeakoulut osallistuvat aktiivisesti kansainvälisesti kilpailukykyisten osaamiskeskittymien ja innovaatioekosysteemien kehittämiseen.

Nostamalla osaamis- ja koulutustasoa vastataan työn muutokseen ja mahdollistetaan erikoistuminen korkeaa osaamista vaativiin tehtäviin. Korkeakoulut toimivat oppijakeskeisesti ja tukevat jatkuvaa oppimista elämän eri tilanteissa. Korkeakoulut tekevät valtakunnallisesti yhteistyötä avointen, saavutettavien ja joustavien opiskelumahdollisuuksien rakentamiseksi. Toimintatapojen uudistaminen parantaa korkeakoulutuksen saavutettavuutta, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Koulutussisällöt, oppimisympäristöt, opiskelijoiden ohjaus ja korkeakoulujen vahva vuorovaikutus työelämän kanssa tukevat työelämään sijoittumista.

Hyvinvoivat korkeakouluyhteisöt ovat Suomen voimavara ja kilpailutekijä. Korkeakouluja johdetaan hyvin, työhyvinvointiin panostetaan ja osaamisen kehittämistä huolehditaan systemaattisesti. Korkeakoulut ovat Suomen parhaita työ- ja opiskelupaikkoja.

Strategiaa ja OKM-sopimusta toteuttavat kehittämistoimenpiteet on määritelty yliopiston hallituksen 16.12.2020 hyväksymässä yliopiston strategian toimeenpanosuunnitelmassa kaudelle 2021-2024 ja sen 15.12.2021 hyväksytyssä tarkenteessa vuodelle 2022.

Helsingin yliopisto on vahvistanut kumppanuuksilla ja alliansseilla vaikuttavuutta globaalina toimijana. Tutkimuksen, koulutuksen ja sidosryhmäyhteistyön alueilla on viisi kansainvälistä strategista kumppanuutta, joista viimeisin solmittiin vuoden 2022 alussa **Leidenin** yliopiston kanssa. Lisäksi yliopisto on jäsenenä eurooppalaisessa **LERU**-verkostossa ja osallistuu eurooppalaista yliopistokenttää vahvistavaan **Una Europa** -allianssiin.

Yliopisto on mukana neljässä Suomen Akatemian **lippulaivaohjelmaan** kuuluvissa osaamiskeskittymässä ja seitsemässä 11:stä SA:n vuonna 2021 nimeässä huippututkimusyksikössä. **PROFI**-rahoitusta se sai 28,6 miljoonaa euroa UHBRAIN, Uhealth ja HSSH -alueille.

Jatkuva oppimisen toimintamallin kehittäminen ja käyttöönotto ovat parhaillaan käynnissä. Tiedekunnat ovat entistä vahvemmin mukana jatkuvan oppimisen suunnittelussa ja toteuttamisessa. Opetuksen laadusta ja sisällöllisistä tavoitteista vastataan yksikössä, jossa myös tehdään saman alan tutkimusta. Toiminta siirretään

syksyllä tiedekuntiin ja yliopistopalveluihin; Avoin yliopisto lakkautetaan erillisenä laitoksena 31.12.2022.

Vuoden aikana opetus- ja tutkimushenkilöstön asemaan tehtiin useampi uudistus. Yliopistolehtorien ja kliinisten opettajien uramalli otettiin käyttöön. Yliopiston hallitus päätti joulukuussa muuttaa tohtorikoulutettavan nimikkeen väitöskirjatutkijaksi. Rekrytointikäytäntöjen ja etenemiskriteerien laadun vahvistamista ja prosessien yhdenmukaistamista jatkettiin esimerkiksi tarkentamalla opetustaidon arviointikäytänteitä ja ottamalla käyttöön koko yliopistossa pedagoginen kehityssuunnitelma apulaisprofessorin tehtävässä kehittämisen tueksi. Apurahatutkijoiden tilannetta selvittävä työryhmä julkaisi suosituksensa ja apurahatutkijoiden asemaan tehtiin parannuksia muun muassa luopumalla yliopistolle maksettavasta työhuonekorvauksesta. Yliopisto oli myös yhteistyökumppanina kansallisessa, oikeusministeriön ja yhdenvertaisuusvaltuutetun toteuttamassa Olen Antirasisti -kampanjassa. Jatkossa työhyvinvointikyselyn tuloksiin perustuvat toimet hyvinvoinnin kehittämistoimet suunnitellaan ja niiden toteutumista seurataan vuosittain osana yksiköiden toiminnan suunnittelua.

2. Korkeakoulun strategiset valinnat, profiili ja vahvuusalat

-

2.1 Strategiset tavoitteet, valinnat ja profiili

Helsingin yliopisto profiloituu korkeatasoisena, kansainvälisesti tunnustettuna, monitieteisenä tiedeyliopistona. Yliopistolla on merkittävä vastuu sivistyksen ja kestäväen hyvinvoinnin rakentajana sekä globaalien ongelmien ratkaisujen etsimisessä ja yhteiskunnan kehityksen edellyttämän korkeakoulutetun työvoiman saatavuuden turvaamisessa. Yliopisto huolehtii valtakunnallisesta vastuustaan kouluttaa suomen ja ruotsin kielen taitoisia asiantuntijoita.

Yliopisto vahvistaa asemaansa kansainvälisesti merkittävänä, aloitteellisena ja näkemyksellisenä vaikuttajana tiede- ja sivistyspolitiikassa. Yliopisto rakentaa laajan kansainvälisten alumnien ja kumppaneiden verkoston.

Yliopiston työn tuloksena tutkittu tieto on entistä merkittävämmän yhteiskunnallisen päätöksenteon perusta. Yliopiston vastuullisen ja vahvistuneen yritys yhteistyön ja innovaatiotoiminnan sekä muun yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen ansiosta tutkimuksen tulokset ovat entistä laajemmin yhteiskunnan eri sektoreiden käytettävissä. Tutkimuksen ja opetuksen vahva yhteys rakentuu läpi koko yliopiston.

Kestävyys ja vastuullisuus ohjaavat yliopiston toimintaa ja YK:n kestäväen kehityksen tavoitteet on nivottu osaksi toimintakulttuuria. Sen harjoittama sijoitustoiminta on vastuullista. Yliopisto saavuttaa hiilineutraaliuden vuonna 2030.

Vuonna 2030 Helsingin yliopisto on entistä vahvempi sivistyksen ja hyvinvoinnin luoja. Vision "Tieteen voimalla - maailman parhaaksi" toteuttamiseksi sen strategiset valinnat ovat: 1. Tiede ja oppiminen kuuluvat kaikille, 2. Avoimuus vahvistaa tiedettä ja yhteistyötä, 3. Paras paikka opiskella ja työskennellä, 4. Vastuullisuuden ja kestävyys edelläkävijä.

Vuonna 2030 yliopisto haluaa olla kansainvälisesti arvostettu sivistysyliopisto ja keskusteleva yhteisö, jota ohjaavat sivistys ja yhteisöllisyys. Vapaus ja totuus korostavat yliopiston toimivan tutkimuksen ja koulutuksen akateemisten arvojen mukaisesti. Yliopiston tavoitteena on olla vetovoimainen työnantaja sekä houkutteleva opiskelupaikka ja yhteistyökumppani sekä kotimaassa että kansainvälisesti.

Helsingin yliopiston strategian toteutuminen on lähtenyt voimallisesti liikkeelle. Yksiköt edistävät strategian tavoitteita kehittämistoimenpiteiden kautta. Kehittämistoimenpiteitä oli määritelty vuodelle yhteensä 570. Näistä puolet keskittyi edistämään strategista valintaa Tiede ja oppiminen kuuluvat kaikille. Sujuva opintojen eteneminen oli tavoitteena 47 kehittämistoimenpiteelle ja hyvinvoiva työ- ja opiskeluyhteisö 61 kehittämistoimenpiteelle. Myös taloudellisen liikkumavaran vahvistaminen oli laajalti katettuna, yhteensä 40 kehittämistoimenpidettä suuntasi yliopistoa kohti tätä tavoitetilaa. Lähes kaikki toimenpiteet ovat monivuotisia, suuri osa nelivuotisen toimeenpanosuunnitelmakauden mittaisia.

Vuoden aikana koottiin yliopiston laatujärjestelmän auditointimateriaali, josta suuren osan muodostivat

koulutuksen suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin liittyvät asiat. Kansainvälinen auditointiryhmä auditoi yliopiston laatu järjestelmän lokakuun lopulla.

Koulutusohjelmien vuosiseuranta vakiinnutettiin osaksi toiminnan vuosikelloa. Vuosiseurannasta kerättiin palautetta, jota käytetään seuraavan vuoden käytäntöjen parantamiseen. Laatutyössä yhtenä painopisteenä oli yliopiston yhteisen kurssipalautteen kehittä

Yliopisto on esimerkiksi käynnistänyt projektin, jossa lasketaan yliopiston nykyinen hiilijalanjälki, määritellään selkeät päästövähennystavoitteet ja mahdolliset kompensointimallit hiilineutraaliuden saavuttamiseksi viimeistään vuoteen 2030 mennessä.

Strategian toteutumista on kuvattu hallituksen päättämällä strategisilla indikaattoreilla (kuva) sekä tarkemmin erikseen toimitetussa *Helsingin yliopiston katsauksessa vuoteen 2021*.

 STRATEGISET INDIKAATTORIT 2021–2030 JA TOTEUMAT 2021			
Tiede ja oppiminen kuuluvat kaikille	Toteuma 2021	Tavoite	Toteuman kehitys suhteessa edellisvuoteen
Tavoiteajassa suoritettut alemmat korkeakoulututkinnot	1166	960	➔
Tavoiteajassa suoritettut ylemmät korkeakoulututkinnot	837	815	➔
Tohtorintutkinnon viidessä vuodessa suorittaneet	127	175	➔
Avoimesti saatavilla olevat korkeatasoiset ja kansainväliset julkaisut	2 253	2 500	➔
Avoimuutemme vahvistaa tiedettä ja yhteistyötä	Toteuma 2021	Tavoite	Toteuman kehitys suhteessa edellisvuoteen
Ulkomaalaisten osuus professoreista, apulaisprofessoreista ja akatemiaprofessoreista	13,7 %	16,2 %	➔
Kansainväliset yhteiskirjoittajajulkaisut, osuus	56,1 %	* 60 %	➔
* Tavoite asetettu ensi kertaa vuodelle 2022			
HELSINGIN YLIOPISTO HELSINGFORS UNIVERSITET UNIVERSITY OF HELSINKI			
			20/05/2022 10

10

 STRATEGISET INDIKAATTORIT 2021–2030 JA TOTEUMAT 2021			
Yliopistomme on paras paikka opiskella ja työskennellä	Toteuma 2021	Tavoite	Toteuman kehitys suhteessa edellisvuoteen
Ulkomaalaisten alempaa korkeakoulututkintoa suorittavien opiskelijoiden osuus	1,6 %	1,6 %	➔
Ulkomaalaisten ylemmää korkeakoulututkintoa suorittavien opiskelijoiden osuus	7,3 %	10 %	➔
Kandipalaute, vastanneiden osuus kohderyhmästä	68,8 %	75 %	➔
Työnantajasuositteksi (NPS)	6	*	➔
Olemme vastuullisuuden ja kestävyuden edelläkävijä	Toteuma 2021	Tavoite	Toteuman kehitys suhteessa edellisvuoteen
Tutkimusrahoituksen kasvu	223 M€	210 M€	➔
* Tavoite asetetaan ensi kertaa vuodelle 2023; edellinen toteuma on vuodelta 2019, jolloin arvo oli -4.			
HELSINGIN YLIOPISTO HELSINGFORS UNIVERSITET UNIVERSITY OF HELSINKI			
			20/05/2022 11

11

1

2.2 Vahvuusalat ja uudet, nousevat alat

Yliopiston tutkimusta ja opetusta uudistavat monitieteiset teemat ovat:

- Merkityksellinen elämä, hyvinvoiva ihminen ja terve ympäristö,
- Inhimillinen ja oikeudenmukainen maailma,
- Maapallon kestävä ja elinkelpoinen tulevaisuus ja
- Ajattelun ja maailmankaikkeuden mahdollisuudet.

Teemojen perusteella yliopiston yksiköt ja koulutusohjelmat muotoilevat konkreettiset kehityssuunnitelmansa, jotka sisältävät voimavarojen uudelleen suuntaamisen. Tässä hyödynnetään yliopiston tutkimuksenarvioinnissa tunnistettuja vahvuuksia ja kehitysehdotuksia. Tiedekasvatuksen ja -viestinnän avulla yliopisto vie tieteellistä ajattelua myös yliopiston ulkopuolelle.

Tavoitteen toteuttamiseksi vuonna 2021 laadittiin *tutkimusteemojen toteuttamisen tiekartta*. Tiekartta toimii siltana strategian ja yliopiston yksiköiden toimeenpanosuunnitelmien ja toiminnan välillä.

3. Korkeakoulun strategiaa tukevat toimenpiteet ja tutkintotavoitteet

Korkeakoulut ja opetus- ja kulttuuriministeriö sitoutuvat korkeakoulutuksen ja tutkimuksen vision 2030 toimeenpanoon. Korkeakoulujen digivisio toteutetaan korkeakoulujen yhteisen tiekartan mukaisesti.

Yliopiston *tutkimusdatapolitiikka* on päivitetty. Keskeisiä muutoksia aiempaan, vuonna 2015 laadittuun tutkimusdatapolitiikkaan on, että tutkimusdatapolitiikka koskee kaikkia tutkimusaineistoja ja niiden hallinnan periaatteita, aikaisemman rajautuessa vain digitaalisiin aineistoihin. Toinen tärkeä muutos aikaisempaan oli tutkimusaineistojen hallintaan liittyvien vastuiden täsmentäminen ja esille tuominen.

3.1 Korkeakoulun strategiaa tukevat toimenpiteet

Yliopisto on määritellyt neljä strategista valintaa, joille on määritelty 22 tavoitetta. Niitä toteutetaan kehittämistoimenpiteillä:

Tiede ja oppiminen kuuluvat kaikille

Tutkimusteemojen toteuttamisen tiekartan avulla uudistetaan tutkimusta, korostaen korkeatasoista tieteenalaosaamista, monitieteisyyttä ja tieteidenvälisyyttä, sekä vahvistetaan tutkimus- ja opetusinfrastruktuureja.

Tutkimus- ja opetusympäristöjen toimivuutta ja houkuttelevuutta vahvistetaan urapolkujen kuin palveluiden osalta. Suurten ja avointen aineistojen analytiikan osaamista ja niihin liittyviä infrastruktuureja parannetaan. Tutkimuksen ja opetuksen yhteys varmistetaan sekä koulutustarjontansa opiskelijoiden työelämätaitojen ja yrittäjyysvalmiuksien vahvistamiseksi.

Oppimista ja jatkuvaa oppimista uudistetaan sekä lisätään oppimisympäristöjen ja -sisältöjen avoimuutta ja opintojen räätälöitävyyttä. Parannetaan opintojen saavutettavuutta erityisesti niiden ryhmien osalta, jotka ovat aliedustettuina yliopistokoulutuksessa.

Vaikuttavuuttaan lisätään tiedekentässä mm. tiivistämällä kansainvälistä yhteistyötä UNA Europa -allianssissa ja LERU-verkostoissa.

Tiedeviestintää ja -kasvatusta laajennetaan ja monipuolistetaan. Yliopistolla on keskeinen rooli tiedekasvatuksen valtakunnallisessa kehittämisessä.

Seurantaindikaattorit:

- Tavoiteajassa suoritettavat alemmat korkeakoulututkinnot 1 090 v. 2024 (2019: 763, 2022: 960)
- Tavoiteajassa suoritettavat ylempät korkeakoulututkinnot 920 v. 2024 (2019: 655, 2022: 815)

- Viidessä lukuvuodessa suoritettut tohtorintutkinnot 190 v. 2024 (2019: 152, 2022: 175)
- Avoimesti saatavilla olevat korkeatasoiset (jufo 2-3) ja kansainväliset julkaisut 3 000 v. 2024 (2018: 1 820, 2022: 2 500)

Avoimuus vahvistaa tiedettä ja yhteistyötä

Tiedettä ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta sekä tieteen kehittymistä edistetään avoimilla julkaisuilla ja avoimesti saataville tallennetuilla aineistoilla.

Fyysistä ja virtuaalista liikkuvuutta edistetään hyödyntämällä kasvavia kansainvälisiä yhteyksiä.

Seurantaindikaattorit:

- Virtuaalisesti suoritettut opintopisteet UNA Europa kumppaniyliopistojen kanssa, HY:n opiskelijoiden suoritukset ja kumppaniyliopistojen opiskelijoiden suoritukset Helsingin yliopistossa. (tavoite sovitaan välitarkastelussa; seuranta vuodesta 2022 eteenpäin)

- Ulkomaalaisten osuus professoreista ja apulaisprofessoreista 18,2 % v. 2024 (2019: 13,3 %, 2022: 16,2 %)

Paras paikka opiskella ja työskennellä

Opiskelijoiden ja henkilöstön osaamisen rakentumista ja uralla kehittymistä tuetaan sekä toimia yhteisön jäsenten uupumusriskin vähentämiseksi käynnistetään. Eri henkilöstöryhmien uralla kehittymisen mahdollisuuksia ja uravaihtoehtoja selkiytetään.

Yliopisto jatkaa aktiivista ja avointa kansainvälisten opiskelijoiden ja henkilökunnan rekrytointia.

Moniääninen ja -kielinen yhteisö turvataan kuuntelemalla tasavertaisesti kaikkia tieteenaloja ja tukemalla kansainvälisten yliopistolaisten kiinnittymistä kansalliskielten opetuksen avulla.

Vuoden 2021 auditoinnin tulosten perusteella kehitetään kattavia laadunhallinnan menetelmiä ja näiden osana systemaattisia riskienhallinnan menettelyitä. Yliopisto määrittää uudistetun seurantansa perusteella työhyvinvointi-indeksin ja esimiesindeksin tavoitetasot vuonna 2022.

Seurantaindikaattorit:

- Ulkomaalaisten alemmaa/ ylempää korkeakoulututkintoa opiskelevien opiskelijoiden osuus 1,6 % / 10 % v. 2024 (2019: 1,6 % / 7,1 %, 2022: 1,6 % / 10 %).

Vastuullisuuden ja kestävyuden edelläkävijä

Kestävyys ja vastuullisuus ohjaavat yliopistoyhteisöä kaikissa hankinnoissa, palveluissa ja uudistuksissa. Kestävyuden teemoja sisällytetään läpikäyvästi koulutustarjontaan. Vastuullisella sijoitustoiminnalla ja taloudenpidolla turvataan yliopiston toimintaedellytykset. Yliopisto toimii vastuullisen sijoittamisen edelläkävijänä ja eettisenä suunnannäyttäjänä. Taloudellista liikkumavaraa vahvistetaan tutkimusrahoitusta ja omavaraisuutta lisäämällä.

Seurantaindikaattorit:

- Tutkimusrahoituksen määrän 2 % vuotuinen kasvu 223 M€ v. 2024 (2019: 204 M€, 2022: 210 M€)

Keskeisten toimenpiteiden eteneminen

Kolme kehittämistoimenpidettä, joissa on erityisesti onnistuttu:

Oppimisen ja ohjauksen uudistamisessa sekä opintopolkujen sujuvoittamisessa on edistytty kansallisesti ja kansainvälisesti, myös maksullisena koulutusvientinä. Yliopiston tavoiteajassa suoritettujen tutkintojen osuus kasvoi alemmissa kk-tutkinnoista 48 prosenttiin (2020:22 %) ja ylemmissä kk-tutkinnoissa 34 prosenttiin (2020: 20 %)

Yliopisto on edistänyt merkittävästi korkeakoulujen *saavutettavuutta*; jatkuvaa oppimista on uudistettu sekä lisätty oppimisympäristöjen ja -sisältöjen avoimuutta. Avoimen väylän hakijamäärä kasvoi merkittävästi vuoteen 2020 verrattuna. Mooc:ssa oli vuoden 2021 aikana yli 180 000

opiskelijaa.

Yliopisto on vahvistanut entisestään kansallista ja kansainvälistä tieteellistä *vaikuttavuuttaan*. Yliopiston avointen vertaisarvioitujen julkaisujen määrä on kehittynyt tavoitevauhtia nopeammin (2253 eli noin 60 % kaikista v. 2020). Yliopisto on onnistunut hankkimaan vuoteen 2020 mennessä rahoitusta 101 Euroopan tutkimusneuvosto ERC:n rahoittamaan hankkeeseen.

Kolme kehittämistoimenpidettä, joissa tarvitaan vielä lisäponnistelua

Yliopiston vastuullinen *tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta* pohjautuu vahvaan perustutkimukseen. Kansainvälisesti kilpailukykyinen tutkimustoiminta vaatii merkittäviä investointeja tutkimusympäristöihin ja -infrastruktuureihin. Yliopiston päivitetty tutkimusinfrastruktuuriohjelma nosti esiin keskeiset kehittämistavoitteet ja toimenpiteet.

Vaikka Helsingin yliopiston koulutuksen saavutettavuus on parantanut, *digitaalisen koulutustarjonnan laajentamisessa* on edelleen jatkokehittämismahdollisuuksia kansallisesti ja kansainvälisesti. Yliopiston tavoitteena on luoda Global Campus, joka tarjoaa skaalautuvaa virtuaalista tutkinto-opetusta ja mikro-osaamiskokonaisuuksia.

Kestävyys ja vastuullisuus läpäisee yliopiston kaiken toiminnan. Pyrkimyksenä on *siirtymä yksittäisistä toimista entistä kokonaisvaltaisempaan kestävyysajatteluun*. Yliopiston ensimmäiseen kestävyys- ja vastuullisuusohjelmaan vuosille 2022-2024 koottiin keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet. Yliopisto vahvistaa mm. yliopiston korkeatasoista kestävyystutkimusta ja -koulutusta sekä globaaleja kumppanuuksia, sisällyttämme kestävyuden huomioon hallintorakenteisiin ja toimintatapoihimme sekä sidomme YK:n kestävän kehityksen tavoitteet osaksi päivittäistä toimintakulttuuriamme.

Indikaattori

Tavoiteajassa suoritettavat alemmat korkeakoulututkinnot

Toteuma 2021: 1 166,

Tavoite 2022: 960

Tavoiteajassa suoritettavat ylemmät korkeakoulututkinnot

Toteuma 2021: 837

Tavoite 2022: 815

Viidessä lukuvuodessa suoritettavat tohtorintutkinnot

Toteuma 2021: 127

Tavoite 2022: 175

Avoimesti saatavilla olevat korkeatasoiset ja kansainväliset julkaisut; tieto täydentyy vuoden 2022 aikana; tilanne 14.4.2022: 2350

Toteuma 2021: 2 253

Tavoite 2022: 2 500

Una Europa yhteistyössä suoritettavat opintopisteet; seuranta alkaa lukuvuodesta 2022/2023

Ulkomaalaisten osuus professoreista ja apulaisprofessoreista

Toteuma 2021: 13,7 %

Tavoite 2022: 16,2 %

Ulkomaalaisten alemmaa kk-tutkintoa opiskelevien opiskelijoiden osuus

Toteuma 2021: 1,6 %

Tavoite 2022: 1,6 %

Ulkomaalaisten ylempää kk-tutkintoa opiskelevien opiskelijoiden osuus

Toteuma 2021: 7,3 %

Tavoite 2022: 10 %

Tutkimusrahoituksen kasvu

Toteuma 2021: 223 miljoonaa euroa
Tavoite 2022: 210 miljoonaa euroa

3.2 Tutkintotavoitteet

Tavoitteena on, että korkeakoulutettujen määrä nousee vähintään 50 prosenttiin nuorista aikuisista vuoteen 2030 mennessä. Uuden työvoiman tarpeen näkökulmasta kasvu painottuu korkeakoulutettuihin. Vuonna 2030 suoritettaisiin ammattikorkeakoulututkintoja ja yliopistojen ylempiä korkeakoulututkintoja yhteensä noin 49 000. Koulutustason nostoon, hakijasuman purkamiseen sekä alojen ja alueiden osaajapulaan vastataan läpäisyä parantamalla ja lisäämällä korkeakoulutuksen aloituspaikkoja sekä suomen ja ruotsinkielisessä että vieraskielisessä koulutuksessa. Korkeakoulut ennakoivat työvoima- ja koulutustarpeita yhteistyössä eri sidosryhmiensä kanssa.

Korkeakoulut kasvattavat merkittävästi aidosti ensimmäistä opiskelupaikkaa hakevien osuutta opiskelemaan valittavista sopimuskauden loppuun mennessä. Korkeakoulut tehostavat siirto-opiskelijoiden valintaa vastaamaan kysyntään.

Korkeakoulut tiivistävät työ- ja elinkeinoelämäyhteistyötä ja parantavat opiskelijoiden työelämävalmiuksia kaikilla tutkintotasoilla. Korkeakoulut edistävät tohtoritutkinnon suorittaneiden liikkuvuutta ja sijoittumista myös muihin kuin korkeakoulujen tehtäviin. Korkeakoulut edistävät yhdessä eri toimijoiden kanssa ulkomaalaisten tutkijoiden, opiskelijoiden ja tutkinnon suorittaneiden integroitumista Suomeen ja suomalaisille työmarkkinoille.

Tavoitteet	Vuosina 2021 - 2024 keskimäärin
Ylemmät korkeakoulututkinnot	3 190
Kasvatusalat	360
Taiteet ja kulttuurialat	40
Yhteiskuntatieteet ja humanistiset alat	1 220
Liiketalous, hallinto- ja oikeustieteet	315
Luonnontieteet sekä maatalous- ja metsätieteelliset alat	860
Tietojenkäsittely ja tietoliikenne sekä tekniikan alat	120
Lääketiede ja hammaslääketiede	205
Terveys- ja hyvinvointialat sekä palvelualat	70
Yliopistokohtaiset tavoitteet	
Tohtorin tutkinnot	510
Alemmat korkeakoulututkinnot	3 500

Helsingin yliopiston opettajankoulutuksen koulutustavoitteet kaudella 2021-2024 ovat vuosittain: varhaiskasvatuksen opettajat 170 (joista 30 ruotsinkielisiä), varhaiskasvatuksen erityisopettajat 45, luokanopettajat 180 (joista 40 ruotsinkielisiä), erityisluokanopettajat ja erityisopettajat 100.

Yliopisto ottaa koulutustarjontansa kehittämisessä huomioon erityisesti terveys- ja hyvinvointialojen tarpeet. Yliopisto suuntaa yhteiskuntatieteellisen alan koulutustarjontaa vahvemmin sosiaalityön kelpoisuuden tuottavaan koulutukseen. Yliopisto lisää logopedian ja farmaseuttien koulutuksen sisäänottoa työvoimatarpeita vastaavasti.

Ministeriön myönnettyä yliopistolle terveystieteen koulutusvastuun aloittaa alan maisterikoulutuksen vuonna 2023. Sisäänottoja on lisätty myönnettyjen lisäaloituspaikkojen mukaisesti. Poikkeuksellisen vuoden 2020 tutkintopiikin jälkeen tutkintomäärät palasivat hieman pitkän aikavälin keskiarvon alapuolelle. Alempia korkeakoulututkintoja suoritettiin 2430, ylempiä 2 439 ja tohtorintutkintoja 408. Hakeneet, hyväksytyt ja paikan vastaanottaneet hakuväylittäin on esitetty katsauksen sivulla 30 taulukossa 7 sekä Tutkinnot vuosina 2012-2021 sivulla 33 Kuviossa 11 ja taulukossa 10.

Myönnettyjen lisäaloituspaikkojen ulkopuolella yliopisto parantaa alueellista vaikuttavuuttaan mm. lisäämällä oikeustieteellisen tiedekunnan Vaasan yksikköön vuodesta 2023 alkaen 22 aloituspaikkaa, joista 8 ruotsinkieliseen ja 14 suomenkieliseen koulutukseen.

4. Rahoitus

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää yliopistolle perusrahoitusta yliopistolaisissa säädettyjen tehtävien toteuttamiseksi yliopistolain (558/2009) 49§:n, yliopistoista annetun valtioneuvoston asetuksen (770/2009) 5, 6 ja 7 §:n ja yliopistojen perusrahoituksen laskentakriteereistä annetun opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksen (119/2019) perusteella yhteensä 444 017 000 euroa momentilta 29.40.50 seuraavasti:

Laskennallisin perustein määräytyvään perusrahoitukseen 298 617 000 euroa.

Yliopiston valtakunnallisina tehtävinä on otettu huomioon SSKH, harvinaiset kielet ja kulttuurit, yliopistokeskukset (Mikkeli, Lahti), Aleksanteri-instituutti, HIP, Luomus, eläinsairaala, Kansalliskirjasto, Krimo, KTK, harjoittelukoulu, LUMA -keskus Suomi, Graduate School of Economics (valtakunnallinen tehtävä kauden 2021-2024), Ilmakehätieteiden keskus INAR (valtakunnallinen tehtävä kauden 2021-2024). Perusrahoitukseen sisältyy vuosittain yhteensä 51 171 000 euroa (rahoitustaso vuonna 2021) kauden 2021-2024 valtakunnallisten tehtävien perusteella.

Strategiaperusteistarahoitusta kohdennetaan yliopistolle yhteensä 47 454 000 euroa vuonna 2021 ja 42 927 000 euroa/v vuosina 2022-2024.

- Rahoituksesta kohdennetaan yliopiston strategian mukaiseen toimintaan 40 054 000 euroa vuonna 2021 ja 35 000 000 euroa/v vuosina 2022-2024 ottaen huomioon yliopiston strategia ja sopimuksessa kohdassa 3.1 nimetyt strategisen kehittämisen toimenpiteet.

- Rahoituksesta kohdennetaan strategiaperusteisen rahoituksen ohjelmaosuuden (liite) mukaisesti:

a) Koulutus- ja osaamistason nostamiseen 1 330 000 euroa vuonna 2021 ja 1 857 000 euroa/v vuosina 2022-2024. Lisäksi yliopistolle osoitetaan helmikuussa 2021 erillisellä päätöksellä vuosien 2021-2022 lisäaloituspaikkojen osarahoituksena vuoden 2020 määrärahoista 527 000 euroa.

b) Korkeakoulujen kansainvälisyyden ja koulutusperäisen maahanmuuton ja integroitumisen edistämiseen 6 070 000 euroa/v vuosina 2021-2024.

c) Korkeakoulujen digitaalisen palveluympäristön kehittämisen rahoitus (3 673 000 euroa/v vuosina 2021-2024) on yliopistojen osalta osoitettu koordinaatiosta vastaavalle Aalto-yliopistolle.

Yliopiston valtionrahoitukseen sisältyy vuonna 2021 lisäksi 46 775 000 euroa arvonlisäverolain (1501/1993) 39 §:ssä ja 40 §:ssä tarkoitettuihin koulutuspalveluihin sekä yliopistojen muuhun kuin liiketaloudelliseen toimintaan liittyviin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyvien arvonlisäverojen osuus yliopistoille aiheutuneista kustannuksista.

Myönnettyä rahoitusta ei käytetä elinkeinotoiminnan tukemiseen.

-

5. Seuranta

Ministeriö seuraa korkeakoulujen toimintaa, maksuvalmiutta ja vakavaraisuutta tilinpäätösten, tilastoseurannan ja ohjaukseen liittyvien korkeakouluvierailujen kautta.

Yliopisto raportoi toiminnastaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa sekä vuosittain sovittavalla tavalla sopimuksen tavoitteiden ja yliopiston strategian toteuttamisen keskeisten toimenpiteiden toteutumisesta. Yliopisto myös perustelee mahdolliset poikkeamat sovittujen tavoitteiden toteutumisessa tai toimenpiteiden ajoituksessa. Rahoituksen käytöstä raportoidaan korkeakoulujen taloushallinnon koodiston mukaisesti. Yliopisto informoi ennakoivasti

ministeriötä rakenteellisista uudistuksista, joilla on merkittäviä henkilöstövaikutuksia.

Ministeriö varmistaa sopimuskauden aikana, että yliopisto on käynnistänyt tai edennyt sopimuksen mukaisissa toimenpiteissä. Mahdollisissa ongelmatilanteissa ministeriö käy tarkentavan keskustelun yliopiston kanssa aiemmin päätetyn strategiarahoituksen tason tarkistamiseksi.

Allekirjoitukset

Tätä sopimusta on tehty kaksi saman sisältöistä kappaletta, yksi kummallekin osapuolelle.

Atte Jääskeläinen
Ylijohtaja

Tarja Halonen
Hallituksen puheenjohtaja

Jorma Karhu

Sari Lindblom

-

Liitteet

Liite1 Valtioneuvoston korkeakoulu- ja tiedepoliittisia tavoitteita tukeva strategiaperusteinen rahoitusosuus 2021-2024

Liite 2 Korkeakoulujen kansainvälisyysohjelma 2021-2024, Helsingin yliopisto

Liite 3 Kansalliskirjastoa koskeva liite opetus- ja kulttuuriministeriön ja Helsingin yliopiston väliseen sopimukseen kaudelle 2021-2024

Liite 2: Korkeakoulujen kansainvälisyysohjelma 2021-2024, Helsingin yliopisto

Strategiarahoituksen kansainvälistymisohjelman verkostokokonaisuuksien toteuttaminen käynnistyi kevään 2021 aikana. Yliopiston yksin ja yhdessä muiden yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa koordinoimat verkostot ovat edenneet myönteisesti ja laadittuja toimintasuunnitelmia on toteutettu sekä globaali-ohjelmassa että Talent Boost -yhteistyössä. Loppuvuodesta 2021 ministeriön järjestämässä verkostokohtaisissa klinikkatapaamisissa GINTL (Afrikka ja Kiina), FARIA (Yhdysvallat) ja Kielibuusti -verkostot saivat myönteistä palautetta. Verkostojen osaajahoukutteluun ja osaajien integraatioon tähtäävän toiminnan sekä verkostojen keskinäisen yhteistyön pohja on luonut edellytykset ohjelmakauden tavoitteiden saavuttamiselle.

Liite 3: Kansalliskirjastoa koskeva liite opetus- ja kulttuuriministeriön ja Helsingin yliopiston väliseen sopimukseen kaudelle 2021-2024

Pandemian aiheuttama etätyö vaikutti kansallisbibliografian ja -diskografian fyysisen aineiston kuvailutyöhön hidastavasti. Työprosesseja uudistettiin etätyön ja lähityön yhdistelmäksi, jolloin ensisijaiseksi kuvailun kohteeksi otettiin avoimena verkossa olevat julkaisut. Ennakkotietojen tuotantoprosessia uudistettiin niin, että ennakkotiedoissa voidaan hyödyntää täysissä määrin kirjavälittäjältä saatavaa tarkistettua tuotetietoa. Uudistetulla prosesseilla saadaan entistä laajemmalla katteella kirjastojen käyttöön verkkoaineistojen ja erityisesti e-äänikirjojen kuvailutietoja metatietovaranto Melindaan.

FinELib-konsortioilla oli 13 avoimen julkaisemisen sisältävää sopimusta ja niiden perusteella julkaistiin avoimia artikkeleita 5357 (vrt. 2926 vuonna 2020). Täysin avoimien julkaisukanavien tukeminen (SCOSS) ja sopimus Frontiers-kustantajan kanssa tuli mukaan palvelukokonaisuuteen. Ammattilehtiä saatiin käyttöön 13 ja rinnakkaistallentamisen ehdot ovat julkisesti nähtävillä FinELibin verkkosivuilla. Konsortion jäsenorganisaatioilla oli 1800 tilausta FinELib-aineistoihin sektoreista eniten tilauksia oli yliopistoilla.

Finna-palvelussa käytiin 2021 käytiin j 3,8 miljoonaa kertaa ja aineistoja tarjoavien organisaatioiden määrä kasvoi 421:een. Yhteensä Finna-näkymiä oli vuoden lopussa 110 ja niissä vierailtiin vuoden aikana liki 45 miljoonaa kertaa. Finnan kehittämisen painopisteeksi valittiin käyttöliittymien käytettävyysongelmien ratkaiseminen sekä mobiilikäytön ja saavutettavuuden parantaminen. Ohjelmiston tietoturva on myös parannettu sekä refaktoroitu koodia tulevan kehittämisen sujuvoittamiseksi. Finna.fi:n sisältöjä kehitettiin lisäämällä uusi sisältösivu, "Oikopolku tutkittuun tietoon", jonka kautta pääsee kotimaisen tutkimustiedon pariin. Asiakasorganisaatioiden palvelua parannettiin mm. kehittämällä hallintaliittymää, uudistamalla asiakasviestinnän kanavia ja parantamalla asiakasohjeita mm. lisäämällä ruotsinkielistä ohjetarjontaa.

Melinda-kuvailuympäristö ja -työkalu on käytössä 263 kirjastossa, mm. kaikissa korkeakoulukirjastoissa. Yleisten kirjastojen käyttönotot jatkuivat edelleen. Melindan kyvykkyyttä vastaanottaa aineistotyyppejä ja vaihtelevissa formaateissa olevaa metatietoa eri tiedontuottajilta ja ulkoisista lähteistä parannettiin. Melindan uuden taustajärjestelmän selvitysvaihe käynnistyi.

Finto-palvelu kehittää tietoaaineistojen kuvailussa hyödynnettävää kansallista ontologia- ja sanastoinfrastruktuuria, sekä ontologioiden hyödyntämisen mahdollistavia ohjelmistoja. Vuonna 2021 Finton ontologioiden ja sanastojen käyttö oli laajaa niin KAM-sektorilla kuin julkishallinnon organisaatioissa. Finton kehittämät työkalut saivat uusia käyttäjiä myös Suomen rajojen ulkopuolelta. Ontologioiden julkaisu- ja käyttöalusta Finto.fi:ssä oli vuoden aikana 780 000 käyntiä ja 1,9 miljoonaa sivukatselua. Finto.fi:n rajapintoihin kohdistettiin noin 19 miljoonaa kyselyä. Finto.fi:n taustaohjelmisto Skosmos otettiin käyttöön mm. Isosta-Britannian Datapalvelussa, sekä Norjan ja Latvian Kansalliskirjastoissa.

Kulttuuriaineistolain mukainen toiminta

(Kansallisbibliografia), Elektroniset vapaakappaleet, Verkkoarkisto

Verkkoarkisto karttui perinteisen Suomi-keräyksen lisäksi teemakeräyksiin, jotka käsittelevät mm. Afganistanin kriisiä, Tokion kesäolympialaisia ja tutkitun tiedon teemavuotta 2021 sekä uutis- ja Twitter-sisältöjen jatkuvilla keräyksillä. Verkkoarkiston käyttöliittymäudistuksen myös myös Twitter-sisällöt ja videot saadaan nyt asiakaskäyttöön vapaakappaletyöasemille. Elektronisten vapaakappaleiden käsittelyinfrastruktuurissa metadataprosessin suunnittelu ja toteuttaminen jatkui edelleen.

Verkkoaineistojen pitkäaikassäilytysprosessi eteni infrastruktuurin kehittämällä sekä loogisen säilyttämisen vaatimusmäärittelyllä. Opetus- ja kulttuuriministeriö lisäsi Kansalliskirjaston tallentamien kulttuuriperintöaineistojen PAS-kapasiteettia 190 teratavulla vuosille 2021-2024.

Tutkimusinfrastruktuuri

Kirjaston uusi tutkijapalvelu käsittää kaikille yhteiset paikallis- ja verkkopalvelut, joissa uutena elementtinä digi.kansalliskirjasto.fi -palveluun kehitetty datan lataustyökalu. Tutkijoita rohkaistaan laajempaan yhteistyöhön hankkeissa, joissa tarvitaan peruspalvelua monipuolisempia palveluratkaisuja. Kirjasto osallistuu noin 20 tutkimushankkeeseen. Kansalliskirjasto on mukana myös FIRI-rahoituksen saaneessa FIN-CLARIAH-konsortiossa, jossa sen työpakettiin kuuluu yhteistyössä CSC:n kanssa rakentaa kulttuuriperintöorganisaatioille soveltuva ratkaisu datan siirtämiseen FIN-CLARIAH -palveluun.